

EDEBİYAT GÜNDEMİ

Doğan Hızlan
dhizlan@hurriyet.com.tr

Gökhan Akçura'nın 'Yıldızların Altında-Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Eğlence Yaşamı' adlı çalışması okur için özgün bilgiler içeriyor. Akçura kitabın ortaya çıkış süreciyle ilgili olarak "Var olan kitap ve tezleri elden geçirmekle birlikte esas kaynağın gazete sütunlarında bizi beklemekte olduğunu unutmadık" diyor.

Nasıl eğleniyoruz?

eğlence hayatımızı incelersek bize ait birçok unsuru ortaya çıkarırız. Her dönemde, her siyasal aşamada özelliklerinin değiştiğini görürüz.

Büyük kentlerden Anadolu'nun en ücra köşelerine kadar her yerde eğlencenin çeşidi bize başka tarihler, sosyoloji incelemeleri için ipuçları verir.

Televizyonun yaygınlaşmasından önce nasıl eğlenirdik, gece evlerimizde vaktimizi nasıl geçirirdik? Nerelere giderdik? Değişik sınıflardaki insanlar nerede, nasıl eğlenirlerdi?

Çocukluktan gençliğime uzanan çizgide eğlencenin merkezi Beyoğlu'ydü. Sinema ve tiyatro oradaydı. Yazınsa gazinolar hariç eğlence yaşamı durgundu. Şimdiki gibi festivaller, konserler yoktu.

Günümüzde büyüyen İstanbul'un birçok semtindeki AVM'lerde sinemalar var. Tiyatrolar turneleriyle sadece İstanbul'da değil, Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde perde açıyor. Yazlık bölgelerde de sanat etkinlikleri yapıyor.

Tarihi yerlerde operalar sahneleniyor, konserler veriliyor. Radyonun da eğlence tarihimizde önemli yeri vardı.

Özgün bilgiler

Gökhan Akçura'nın 'Yıldızların Altında-Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Eğlence Yaşamı' kitabı o günleri yaşayanların yanı sıra bugünün genç okuru için de özgün bilgiler ve yorumlar içeriyor. İçindekiler listesini okuyun önce:

Bölüm 1:

'Hayret ve merakla seyretmek' -Osmanlı döneminde Batılılaşma süreci ve eğlence yaşamı

- Pera'da ilk tiyatro binaları
- Naum Tiyatrosu
- Sultan Abdülmecid operada
- Ne sihirdir ne keramet
- At sirkleri İstanbul'da
- Osmanlı balolarla tanışıyor
- Pera baloları sever
- İzmir'de Levanten baloları
- Karnaval zamanı her şey farklıdır

Bölüm 2:

'Hayat bayram olsa!' -Cumhuriyetin ilk yıllarında eğlence yaşamı

- Yeni bir kent, yeni bir yaşam: Ankara
- Şimdi balolar zamanıdır
- Bayramlar saymakla bitmez
- Uyuyan Büyük Köyler: Anadolu'da eğlence yaşamı

Eski bir gravürde Gökkuş Mesiresi'nde müzisyenler.

- Yılda bir kez eğlence: Panayırılar

Bölüm 3:

'Karanlıkta yıldız böcekleri' -Savaş yıllarında eğlence

- Ankara Gar Gazinosu'nda buluşmalar
- Kır gezisinden Piknik'e
- Ve Gençlik Parkı açılıyor

Bölüm 4:

'Sam Amca'nın yolundayız' -1950'li yıllarda eğlence yaşamı

- İstanbul nasıl eğleniyor?
- Abrakadabra'dan Dante'ye
- Cıbilgız ya da striptiz
- Paris-Nice Riviera Ekspres Revüsü
- Sallan Yuvarlan ya da Rock'n'Roll
- Bahar ve Çiçek Bayramı
- Gazinolarda Zeki Müren devrimi
- Alaturka gazinolar
- İzmir'de gece hayatı yazın canlanır
- Yeni mekânlar: Kübana ve Mogambo

Bölüm 5:

'Darbe üstüne demokrasi sosu' -Altmışlı yıllarda eğlence yaşamı

- Eğlence dünyasında patlama
- İlham Gencer ve Çatı
- Günül Yazar ve Çetin Altan gece kulüplerinde

- Ankara ve İzmir gece yaşamı
- Ali Kocatepe Mogambo'yu anlatıyor
- Şenlikler yurda yayıldı

Bölüm 6:

'Baş tacımız televizyon!' İki darbe arasına sıkışan eğlence

- Televizyon milleti esir aldı
- Pop müziğin altın dönemi
- Uluslararası Sanat Gösterileri ve Egemen

Bostancı

- Güney ve Güneydoğu Anadolu'da gazinolar

Bölüm 7:

'Eller Havaya' -Seksenlerden bugüne eğlence

- Televizyon evin baş köşesinde
- Televizyon renkli oluyor!
- Özel televizyonlar başlıyor

'Yıldızların Altında-Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Eğlence Yaşamı'
Gökhan Akçura
Yapı Kredi Yayınları

Önsöz'den...

"Cumhuriyet dönemindeki eğlence anlayışının temelleri 19. yüzyılın başlarına kadar uzanır. Batılılaşma'nın getirdiği eğlence tarzları önce İstanbul'da belirli bir kesim içinde etkisini gösterir. 'Cumhuriyet Döneminde Eğlence Yaşamı'nı araştırırken ana kaynaklarımız gazete ve dergiler oldu. Eğlence yaşamının, siyaset ya da 'sanat-kültür' gibi ciddi konulardan sayılmaması bu alanda yazılmış olan araştırmaları da etkilemiştir. Var olan kitap ve tezleri de elden geçirmekle birlikte esas kaynağın gazete sütunlarında bizi beklemekte olduğunu unutmadık."

Giriş'ten...

"Peki Batılılaşma ile başlayan yeni 'eğlence yaşamı' kendi içinde bir kültür oluşturabilmiş midir? Bir Cumhuriyet dönemi eğlence kültüründen söz edebilir miyiz? Bu soruların cevaplarını bulmak için önce bu süreç içinde yer alan eğlence yaşamını incelememiz gerekiyor. Sorulara cevap bulup bulamayacağımıza ise birlikte karar vereceğiz."